

Mestna občina
Ljubljana

Mestni svet
Svetniški klub samostojnih svetnikov
Krekov trg 10, 1000 Ljubljana
t: 01 306 45 45
sksam@ljubljana.si, www.ljubljana.si

Mestna občina Ljubljana

Mestni svet

Številka zadeve: **90000 - 12 / 2023 - 9**

Datum: 29.8.2023

ZADEVA: Predlog za obravnavo na seji Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana

Zveza: HITRI POSTOPEK, dopolnitev 1. člena Poslovnika Mestnega sveta

PRIPRAVIL: Aleš Primc, mestni svetnik stranke Glas za otroke in družine

NASLOV: Predlog dopolnitve Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana – dopolnitev 1. člena Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana (uradno prečiščeno besedilo) (Ur. L. RS, št. 31/21) s predlogom za hitri postopek

POROČEVALEC: Aleš Primc, mestni svetnik stranke Glas za otroke in družine

PRISTOJNO DELOVNO TELO: Statutarno pravna komisija

PREDLOG SKLEPOV:

- 1.) Mestni svet mestne občine Ljubljana sprejme predlog, da predlog dopolnitve Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana – dopolnitev 1. člena Poslovnika MOL – sprejme po hitrem postopku.
- 2.) Mestni svet Mestne občine Ljubljana sprejme predlog Dopolnitve Poslovnika Mestne občine Ljubljana - dopolnitev prvega odstavka 1. člena Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana.

Aleš Primc
mestni svetnik stranke
Glas za otroke in družine

Prilogi:

- predlog dopolnitve poslovnika z obrazložitvijo
- člen poslovnika, ki se spreminja

Na podlagi 29. in 86. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 31/21– uradno prečiščeno besedilo) je Mestni svet Mestne občine Ljubljana na seji sprejel

Sprememba Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana

1. člen

V Poslovniku Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 31/21– uradno prečiščeno besedilo) se doda nov odstavek 1. člena, ki se glasi:

»Nobeno določilo tega poslovnika se ne sme interpretirati tako, da se prepoveduje ali omejuje razprava in delovanje opozicije v Mestnem svetu.«

2. člen

Ta sprememba poslovnika začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka:

Datum:

Župan Mestne občine Ljubljana
Zoran Janković

Člen poslovnika, ki se dopolnjuje

1. člen

Ta poslovnik ureja organizacijo in način dela Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju: svet), uresničevanje pravic in dolžnosti njegovih članov, postopke odločanja, razmerja do drugih organov Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju: MOL) in Mestne uprave MOL (v nadaljevanju: mestna uprava) ter druga vprašanja, pomembna za delo sveta.

Doda se nov odstavek: »Nobeno določilo tega poslovnika se ne sme interpretirati tako, da se prepoveduje ali omejuje razprava in delovanje opozicije v Mestnem svetu.«

Obrazložitev

predloga Dopolnitve Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana – dopolnitev 1. člena Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana

Pravni temelj

Pravni temelj za sprejem osnutka Sprememb in dopolnitev Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana sta 29. in 86. člen Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 66/07 – uradno prečiščeno besedilo in 15/12; v nadaljnjem besedilu: statut). Drugi odstavek 29. člena statuta določa, da ima mestni svet svoj poslovnik, s katerim podrobneje ureja način dela, postopek odločanja in razmerja do drugih organov MOL, 86. člen pa, da mestni svet poleg drugih aktov sprejema tudi poslovnik.

Razlogi in cilji, zaradi katerih je akt potreben, ter ocena stanja

Pri delovanju mestnega sveta se je izkazalo, da večina v Mestnem svetu zlorablja svojo moč za omejevanja razprave in delovanja opozicije. Pri tem se celo sklicuje na določila Poslovnika Mestnega sveta, npr. na prvi odstavek 106. člena in 94. člen Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana (uradno prečiščeno besedilo) (Ur. L. RS, št. 31/21). Večina v Mestnem svetu namreč 106. člen poslovnika interpretira tako, da lahko na njegovi podlagi opoziciji kadarkoli med razpravo o posamezni točki dnevnega reda onemogoči razpravo in s tem predstavitev stališč ter rešitev, kar pomeni nedemokratično in protiustavno onemogočanje izvajanja del in nalog opozicijskih mestnih svetnic in svetnikov. Z zlorabo 94. člena pa prepoveduje obravnavo na sejah mestnega sveta tem, za katere opozicija meni, da so pomembne za občanke in občane. S takim spornim delovanjem večina v Mestnem svetu zlorablja svojo moč s tem da lahko opoziciji onemogoči:

- demokratičen dialog, izmenjavo stališč ter konstruktivno razpravo rešitvah v Mestnem svetu, kar je temelj demokratičnega postopka sprejemanja odločitev;
- predstavitev in opozarjanje na škodljive posledice ravnanj in odločitev,
- sodelovanja pri upravljanju javnih zadev, za katere so bili opozicijski Mestni svetnice in svetniki izvoljeni;

- izvajanje nadzorstvene vloge opozicije v Mestnem svetu, ki je ključna in konstitutivna vloga za demokratično izvoljeno predstavniško telo ter je pomemben faktor preprečevanja zlorab oblastne funkcije, ki je v rokah večine;
- dostop do informacij, pomembnih za občanke in občane;
- dostop do informiranosti o delovanju mestnih svetnic in svetnikov tekom mandata, kot podlago za odločanje volilk in volilcev na naslednjih volitvah.

Poleg tega zloraba formulacije 106. in 94. člena Poslovnika pomeni obliko zastraševanja opozicijskih svetnic in svetnikov, saj jih večina lahko, če ne razpravljajo v skladu z njihovi pričakovanji, kadarkoli utiša.

Ker v Mestnem svetu očitno ni volje spremeniti 106. člena poslovnika in ob tem, da svetniki, ki pripadajo večini v Mestnem svetu poudarjajo, da njihov namen ni onemogočanje dela opozicije, bi morala biti predlagana rešitev z dopolnitvijo 1. člena poslovnika, sprejemljiva tudi za večino v Mestnem svetu. Gre za splošno pravno normo v prvem členu poslovnika, ki velja za vse člene poslovnika in zagotavlja opoziciji, da večina nobenega člena Poslovnika ne bo zlorabila tako, da bi opoziciji prepovedala razpravo in delovanje. V demokratični družbi in demokratičnih ustanovah je to samoumevno in izhaja že iz Ustave Republike Slovenije ter mednarodnih pravno zavezujočih aktov, vendar pa je, da ne bi prihajalo do zlorab in zatiranja opozicije v Mestnem svetu to potrebno tudi jasno in nedvoumno zapisati v Poslovniku MOL.

Ko večina prepoveduje razpravo opoziciji, gre za grobe posege v dolžnosti, naloge in pravice mestnih svetnic in svetnikov, ki se v praksi dogajajo. Prvi odstavek 106. člena je bil tako zlorabljen že na 1. izredni seji Mestnega sveta v novem mandatu dne 23. 1. 2023, prav tako že večkrat tudi 94. člen Poslovnika. Ob razpravi o ukrepih za zagotovitev osebnega zdravnika vsem občankam in občanom Ljubljane v bližini doma, kar je najbolj pereč problem Ljubljane v danem trenutku, je podžupan in mestni svetnik Samo Logar, univ. dipl. prav., predstavnik stranke Gibanje Svoboda, potem ko so razpravljali samo dve koalicijski mestni svetnici ter župan, predlagal, da se razprava v skladu s spornim in zlorabljenim 106. členom Poslovnika zaključi. Ta nedemokratičen predlog je podprlo kar 24 koalicijskih mestnih svetnic in svetnikov! S tem se je prepovedala razprava in predstavitev rešitev vsem 10 še prijavljenim opozicijskim mestnim svetnicam in svetnikom.

Zloraba prvega odstavka 106. člena Poslovnika Mestnega sveta MOL se v praksi kaže kot nezaslišan poseg v svobodo izražanja, enakosti pred zakonom ter demokratične izmenjave stališč in argumentov v Mestnem svetu Ljubljana ter pomeni drastično omejevanje možnosti dela ter vloge opozicije v Mestnem svetu Mestne občine Ljubljana, kakor tudi onemogočanje možnosti iskanja najboljših rešitev v demokratičnem dialogu v okviru Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana. Kot je razvidno iz magnetograma seje Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana z dne 23. 1. 2023, je Zoran Janković, predsedujoči seji, prijave k razpravi, k tej točki dnevnega reda izbiral diskriminatorno in sicer tako, da so se lahko najprej prijavi k razpravi predstavniki njegove liste in predstavniki koalicijske stranke Gibanje Svoboda. S tem jim je prednostno omogočil prijavo in s tem razpravo, mestne svetnice in svetnike opozicije, ki jim je dal kasneje možnost prijave pa diskriminiral, kar pomeni grobo poteptano načelo enakosti pred zakonom (14. člen Ustave RS).

Poleg zlorabe 106. člena Poslovnika se kaže tudi zloraba 94. člena Poslovnika. Večina v Mestnem svetu namreč dosledno z dnevnega reda umika točke sej mestnega sveta, ki jih predlagajo opozicijski svetniki. Gre za nedopustno zlorabo poslovnika, ki opoziciji onemogoča odpiranje za občanke in občane pomembnih tem ter sprejemanje rešitev na Mestnem svetu. Zloraba 94. člena poslovnika daje županu in večini možnost, da se razpravlja samo o temah, ki se njim zdijo pomembne, vse ostale za občanke in občane pomembne teme ter sprejemanje rešitev zanje pa sploh ne smejo biti obravnavane. Gre za zlorabo politične moči in prakso, ki

uničuje razvojni potencial mesta Ljubljana ter blaginjo ter kvaliteto bivanja meščank in meščanov.

Vsi mestni svetnice in svetniki, ki jim je bila s tem izglasovana prepoved predstavitve rešitev za zagotovitev osebnega zdravnika za vse občanke in občane Ljubljane v bližini doma, so se pravočasno prijaviли k besedi, da bi podali v demokratični razpravi svoje stališče in obrazložitve do predlaganih sklepov glede problematike zdravstva v Ljubljani. Prav tako ni bilo na njihovi strani nobenega razloga za odvzem besede, ki so navedeni v 65. členu Poslovnika. Glede na to, da lahko do odvzema besede pride le v izjemnih, taksativno naštetih okoliščin, jih je potrebno iz vidika pravoznanstva razlagati ozko in ne široko, kot si je to dopustil seji predsedujoči župan.

Zaradi zlorabe 106. člena in 94. člena Poslovnika MOL, je delu občanov, ki so volili opozicijo, kakor tudi vseh drugih občank in občanov, ki podpirajo demokratično delovanje Mestnega sveta Ljubljane onemogočeno biti slišani in slišati različna stališča v demokratičnem procesu razprave znotraj Mestnega sveta MOL.

Zloraba 106. in 94. člena je torej pravna podlaga namenjena praksi izključevanja ter zatiranja opozicije, ki je urejenim demokratičnim državam tuja.

Zloraba 106. in 94. člena Poslovnika je v nasprotju z naslednjimi členi Ustave RS:

- 1. in 2. členom URS, ki opredeljujeta Slovenijo kot demokratično in pravno republiko;
- 14. členom, ki določa enakost pred zakonom,
- 39. členom, ki določa svobodo izražanja;
- 44. členom, ki določa pravico sodelovanja v javnih zadevah;
- 82. členom, ki velja smiselno tudi za občinske in mestne svetnike, glede nevezanosti na kakršnakoli navodila ter
- 138. členom URS, ki določa, da prebivalci Slovenije uresničujejo lokalno samoupravo v občinah in drugih lokalnih skupnostih.

Sprejetje spornega proceduralnega sklepa na podlagi zlorabe 106. člena Poslovnika dne 23. 1. 2023, ko je bilo 10 mestnim svetnicam in svetnikom prepovedana razprava je bila kršitev vseh zgoraj navedenih pravic tem mestnim svetnicam in svetnikom.

Ustava Republike Slovenije v 1. členu določa, da je Slovenija demokratična republika. To pomeni, da v Sloveniji ni absolutistične oblasti, ampak demokratična volilna izbira, kakor tudi demokratično izvajanje oblasti, ki predpostavlja vladno in opozicijsko funkcijo v predstavniških telesih. Za demokratično in pravno državo sta obe funkciji, tako vladajoča kot opozicijska, konstitutivno bistveni ter praktično pomembni in ključni, saj skupaj tvorita demokratično in pravno tako državno kot družbeno ureditev ter odpirata prostor demokratičnega dialoga kot poti iskanja najboljših rešitev. Prav tako je demokratični dialog v predstavniških telesih pomemben za usklajevanje različnih družbenih interesov kakor tudi za mirno razreševanje družbenih nesoglasij in nasprotij. V primeru, da večina v predstavniških telesih zatre demokratični dialog v predstavniških telesih, se praviloma bistveno poveča izražanje družbenih nesoglasij in nasprotij zunaj predstavniških teles.

Brez opozicije ni demokracije. Onemogočanje delovanja opozicije pomeni rušenje demokratične in pravne ureditve države. Ključna opozicijska vloga je sodelovanje pri upravljanju javnih zadev, ki vključuje med drugim predstavitve stališč, rešitev, argumentov, nadzorstveno vlogo itn., kar vse trenutna sporna formulacija 106. člena Poslovnika onemogoča, saj daje večini kadarkoli možnost, da opoziciji odvzame besedo.

Ukinitve razprave, predstavitve stališč, rešitev in argumentov opozicije na podlagi zlorabe 106. člena Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana, pomeni neposredno ogrožanje demokratične in pravne državne ter družbene ureditve. Ker gre za glavno mesto, največjo občino v Sloveniji, obstaja nevarnost širitve tovrstnih zgledov tudi na druge občine, posledično pa tudi grožnja razraščanja totalitarnih teženj zatiranja opozicije v drugih predstavniških telesih. Zato je tovrstne škodljive in nevarne nedemokratične tendence nujno potrebno zaustaviti, preden se razrastejo tudi zunaj Mestne občine Ljubljana.

Mandat, naloge, dolžnosti in pravice mestne svetnice oz. svetnika so podeljeni s strani občank in občanov Ljubljane in nihče, razen iz razlogov, ki jih predpisuje zakon, jih mestnim svetnicam in svetnikom ne more in ne sme odvzeti, še najmanj pa koalicijska večina opozicijskim mestnim svetnikom. Poleg tega, da je to nedemokratično in protiustavno to izkazuje tudi nedemokratične, totalitarne in diktatorske težnje konkretne večine v Mestnem svetu, ki uporablja ta člen 106. člen Poslovnika. Ob jasno izkazanih nedemokratičnih, totalitarnih in diktatorskih težnjah sedanje večine v Mestnem svetu Mestne občine Ljubljana, ki jo sestavljajo mestni svetnice in svetniki Liste Zorana Jankovića ter stranke Gibanje Svoboda, ki so se izkazale že kar na 1. izredni seji v tem mandatu (prva vsebinska seja), je nujno zaščititi ustavne pravice opozicije v Mestnem svetu Mestne občine Ljubljana. Mestni svetnik Aleš Primc, je na več sejah predlagal črtanje oz. spremembo 106. člena Poslovnika vendar večina v Mestnem svetu tega predloga ni podprla, hkrati pa so v razpravah svetniki, ki pripadajo večini v Mestnem svetu izpostavili, da njihov namen ni onemogočanje delovanja opozicije v Mestnem svetu.

Zloraba 106. in 94. člena Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana je v globokem neskladju tudi s preambulo Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki dejansko politično demokracijo izpostavlja kot najpomembnejši način zavarovanja temeljnih svoboščin ter pravičnosti in miru na svetu. Zloraba 106. in 94. člen Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana onemogoča dejansko demokracijo v Mestnem svetu Ljubljana, saj daje večini možnost ukinitve dejanske politične demokracije z ukinitvijo demokratične razprave v mestnem svetu, prav tako opoziciji jemlje ključen vzvod izvrševanja opozicijske nadzorstvene vloge ter vloge opozarjanja na slabe, nedomišljene, koruptivne itn. odločitve večine, s čemer je tudi v veliki meri onemogočen nadzor javnosti nad delovanjem vladajočih. Zloraba 106. in 94. člen Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana v neskladju s 14. členom Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, saj uvaja diskriminacijo pri dostopu do možnosti razprave v mestnem svetu zaradi političnega prepričanja.

Prakse, ki jo predstavlja zloraba 106. in 94. člena Poslovnika Mestne občine Ljubljana, nima Poslovnik Državnega zbora Republike Slovenije, ki lahko služi kot poslovnik najvišjega demokratičnega predstavniškega telesa v Republiki Sloveniji, kot demokratični vzor in minimalni standard poslovnikov predstavniških institucij v Republiki Sloveniji.

Zloraba 106. in 94. člena Poslovnika je v nasprotju z drugim odstavkom 11. člena Zakona o lokalni samoupravi (ZLS), ki določa, da občani v občinah odločajo o zadevah lokalne samouprave preko svetov, sestavljenih iz članov, ki jih volijo svobodno in tajno na podlagi neposredne, enake in splošne volilne pravice. S tem, ko se svetnikom onemogoča predstavitve stališč v razpravi, je ta pravica po 11. členu zakona dejansko odvzeta občankam in občanom.

Že samo dejstvo, da gre za opozicijo pove, da gre za manjšino, zaradi česar morajo biti splošni akti kot je poslovnik še toliko previdnejši pri nedemokratičnih posegih ter v funkciji zaščite demokratičnih pravic manjšine, da sploh lahko opravlja opozicijsko vlogo. To je tudi interes občank in občanov, saj je razprava v predstavniških telesih pomemben opozicijski vzvod nadzora oblasti ter s tem omejevanja sprejemanja slabih odločitev, zlorab oblasti, korupcije in klientelizma. Onemogočanje ter prepovedovanje razprav opozicije ter vsakovrstno privilegiranje koalicije v predstavniških telesih pomeni tudi neenake možnosti na volitvah, še posebej v luči dejstva, da je tudi ljubljansko mestno dejansko glasilo Zorana Jankovića in njegovih

podpornikov, v katerem opoziciji ni priznana enakovredna pravica predstavljanja svojih stališč, npr. v skladu z volilnim rezultatom.

Obrazložitev zahteve za hitri postopek

Tretji odstavek 122. člena poslovnika se glasi:

»Svet lahko sprejme akt iz prvega odstavka tega člena po hitrem postopku iz naslednjih razlogov:

- če bi zaradi sprejema akta po rednem postopku lahko nastale težko popravljive posledice,
- če je potrebno nujno ukrepanje zaradi preprečevanja ali odpravljanja posledic naravnih ali drugih nesreč,
- zaradi upoštevanja predpisanih ali postavljenih rokov,
- če gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve aktov MOL.

Predlog za sprejem akta po hitrem postopku mora biti obrazložen.«

Predlagano dopolnitev poslovnika je potrebno sprejeti po hitrem postopku v skladu s prvo alinejo tretjega odstavka poslovnika, saj bi zaradi sprejema akta po rednem postopku lahko nastale težko popravljive posledice. Predlagano dopolnitev Poslovnika je potrebno sprejeti po hitrem postopku za zagotovitev demokratičnega delovanja Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana. Z zlorabo 106. in 94. člena Poslovnika lahko večina v Mestnem svetu kadarkoli onemogoči:

- demokratičen dialog in izmenjavo stališč v Mestnem svetu, ki je temelj demokratičnega postopka sprejemanja odločitev;
- predstavite in opozarjanje na škodljive posledice ravnanj in odločitev večine v Mestnem svetu;
- sodelovanja pri upravljanju javnih zadev, za katere so bili opozicijski Mestni svetnici izvoljeni;
- izvajanje nadzorstvene vloge opozicije v Mestnem svetu, ki je ključna in konstitutivna vloga za demokratično izvoljeno predstavniško telo;
- dostop do informacij, pomembnih za občanke in občane, glede na to, da so seje Mestnega sveta javne
- dostop do informiranosti o delovanju mestnih svetnic in svetnikov tekom mandata, kot podlago za odločanje volilk in volilcev na naslednjih volitvah.

Poleg tega zloraba 106. in 94. člena Poslovnika pomeni obliko zastraševanja opozicijskih svetnic in svetnikov, saj jih večina lahko, če ne bodo razpravljali v skladu z njihovi pričakovanji, kadarkoli utiša.

Za zagotovitev kvalitetnega, demokratičnega in konstruktivnega dela Mestnega sveta je zato nujno potrebno, da se sprejme splošno določilo, ki velja za vse člene poslovnika, in ščiti opozicijo, da večina ne more interpretirati nobenega določila poslovnika tako, da lahko na njegovi podlagi prepoveduje razpravo in delo opozicije, s tem, delovanje mestnega sveta ne bo več tako diskriminatorna in nedemokratična, kot je do sedaj. Zagotavljanje možnosti delovanja tako koalicije kot opozicije je temeljni procesni pogoj demokratične in pravne države ter občine.

Poleg tega gre v skladu s četrto alinejo tretjega odstavka 122. člena poslovnika za manjšo spremembo poslovnika in sicer zgolj enega člena, za katero niso potrebna nikakršna

nomotehnična usklajevanja ter preučitve. Potreben je zgolj minimalen demokratičen občutek večine v Mestnem svetu, da gre za sramoten in nedemokratičen člen v poslovniku, ki onemogoča svobodno delo opozicije ter ogroža demokratično razpravo ter sprejemanje najboljših rešitev v Mestnem svetu.

Poglavitne rešitve

Predlagana rešitev je, da se dopolni 1. člen Poslovnika Mestne občine Ljubljana. S tem bo odpravljena drugorazrednost in diskriminacija opozicijskih mestnih svetnic in svetnikov, ki jim ob zlorabah 106. in 94. člena, lahko večina v mestnem svetu kadarkoli onemogoči predstavitev stališč, opozarjanje na nepravilnosti ter razpravo o ključnih temah kvalitete življenja, blaginje in razvoja v mestni občini Ljubljana. Sprejem te dopolnitve bo prinesel več svobode ter omogočil bolj demokratično delovanje Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana, več konstruktivnega dialoga in s tem sprejemanja boljših rešitev za občanke in občane Mestne občine Ljubljane.

V nadaljevanju je podana obrazložitev k členu, ki se spreminja:

K 1. členu

Predlaga se dopolnitev 1. člena Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana z določilom, da se nobeno določilo poslovnika se ne sme interpretirati tako, da se prepoveduje ali omejuje razprava in delovanje opozicije v Mestnem svetu. S tem bo zagotovljena večja demokratičnost delovanja Mestnega sveta ter omogočeno sprejemanje kvalitetnejših rešitev za občanke in občane Mestne občine Ljubljana.

Finančne posledice

Ni negativnih finančnih posledic. Predvideni so veliki prihranki zaradi boljših rešitev, ki bodo sprejete v bolj demokratičnem in konstruktivnem procesu odločanja v Mestnem svetu Mestne občine Ljubljana.

Aleš Primc

mestni svetnik stranke
Glas za otroke in družin